

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 262. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-palladius01val-shoot-idm140153317979424/facsimile.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

at vij bliffue da paa det sidste lade/ oc fortraadne till at bede/
 Fordi at Dieffuelen er icke full oc lader/ omkring oss/ at ar-
 beyde paa vort verste/ Der till er vort eget legome/ for saare
 leffuendes oc kaaet/ at staa aanden emod/ som gerne vilde
 5 bede oc tiene Gud.

Men nu wille vij kome/ till det igen/ som vij sluppe tilforn/
 15 Naar hiertet er nu varmtgiort formedelst saadan || mundelig
 tale/ som er Guds wrd oc Troens opregnelse/ da fald paa
 dine Knæ/ eller stat met samenlagde hender/ oc sla dine øygen
 10 op i hemelen oc sig eller tenck/ saa met det snarste.

O Kiere Here Gud hemelske Fader/ ieg er en wuerdig
 armer syndere/ icke verdig till/ at opløffte myne øygen/ eller
 hender till deg/ oc bede om naaget. Men effterdi/ at du haffuer
 budet oc befalet oss at bede/ Oc der till met haffuer du loffuet/
 15 at wille høre vor bøn/ oc der offuer haffuer du self lært oss/
 huorlunde vij skulle bede/ ved din kiere søn Jesum Christum
 vor Herre.

Saa komet ieg nu til deg/ oc vill være deg hørig oc lydig/
 saadane dine wrd/ oc befalninger/ oc forlader meg paa dine
 20 nadige foriettelser oc tilsigelser/ oc beder met alle dine hellige
 Christine paa iorden/ i vor Herres Jesu Christi naffn/
 som hand self haffuer lært meg.

Wor Fader som est i hemelen

etc. ret wd till ende. ||

21 6r 25

Den Første bøn.

Naar som i haffue saa læst/ Fader wor till ende/ da
 tager eder et stöcke fore eller flere/ om eder saa
 ryckes/ besynderlige/ at betencke oc bede/ Wille i
 tage den første bøn fore som er (helliget worde dit naffn) da
 30 maa i saa sigt.

Lya min aller kerefte hemelske Fader/ ieg beder deg ved din
 kiere søn Jesum Christum vor Herre/ ac du wilt dog hellige dit
 naffn/ bade vti oss self/ oc i den ganske verden/ det er/ at

du wilt lade dit hellige ord/ oc Euangelium/ predikes vd/ offuer
 den ganske verden/ Sla ned oc læg øde/ i grund de gruelige
 Affguderij/ secter/ oc Fetterij/ som baade Tørcken oc Passuen/
 met alle falske Apostele/ vildfarende aander oc Suermere ind-
 ført haffue/ blant dit folk/ oc saa falskelige søre/ oc skendelige
 misbruge dit hellige naffn/ dem selff/ oc andre/ som de bedrage
 till || en gruelig formaledielse/ oc fordømmelse/ De sige oc rose
 der aff/ at det er dit ord/ oc kirckenes bud oc befalning/ oc
 det er dog ic̄ andet/ end Dieffuelens løgen oc bedregerij/ met
 huilcket de haffue saa iemerlige forført monge arme sieler/ i den
 ganske verden/ oc der till met/ dræbe de/ oc myrde monge/
 oc vdstyrte vskyldigt blodt/ oc forfølg alle gode Christne me-
 neste/ oc de mene seg/ at gøre deg/ en mechtig Guds tjeneste
 der met.

Kiere Herre Gud set her till/ omuent oc bortuent/ omuent
 dem om som sculle end nu bliffue omuende/ at de met off/ oc
 vij met denom/ kunde hellige oc prise dit naffn/ baade met en
 retter oc rener lardom/ oc met et got helligt leffnet/ Men
 bortuent denom/ som ic̄ ville lade seg omuende/ saa at de
 kunde lade aff at misbruge/ skende/ oc vanære dit hellige naffn/
 oc at de motte aff lade/ at forføre det arme folk/ **AMEN.**

Den anden Bøn. ||

Tilkome off dit rige.

Sæt maa i saa sige/ See Kiere Herre Gud hemelske Sader/
 huorlunde ic̄ alene verdens wijsdom/ oc menneskens
 fornufft/ setter seg op mod deg/ oc bespaatter dit hellige
 naffn/ oc giffuer løgen oc Dieffuelen din ære/ men oc saa setter
 mod deg/ all krafft oc mact/ velde oc rigdom/ som du haffuer
 giffuet mennesken/ till at tiene deg met/ oc till at styre/ oc re-
 gere denne verdens rige/ oc regemente met/ Alle desse ting/
 vanbruge dine stender mod deg oc dit rige/ oc arbejde der
 paa/ at de kunde det ødelegge oc forderffue/ De ere mechtige/
 store/ mange/ tycke/ fede/ fulde/ oc trerffe till at plage/ for-

hindre/ oc forstyrre den lille haab/ som er i dit rige/ oc er siug
oc frøbelig/ foractet oc forminsket/ den wille de ingelunde
lide paa iordens/ oc mene dog ligeuell at de gøre Gud/ en stor
tjeneste der med. ||

117v 5 Kiere Herre Gud hemelste Fader/ omuent oc affuent/ Om-
uent denom som skulle end nu være børn/ oc lemer i dit rige/
at de met oss/ oc wij met denom/ motte tiene deg i dit rige/
met en ret tro/ oc sand kerlighed/ oc at wij motte kome aff
dette dit begynte rige/ till det ewige rige/ Men affuent fra oss/
10 denom som icke wille aflade/ met all deres krafft oc mact/ at
forsølg oc forstyrre dit rige/ at de motte bliffue omkaste/ oc
hoffuedfuldes omsørte/ oc saa haade skam oc skændjel/ saa
at de kunde nødes till at aflade/ oc icke lenger forsølg deg
oc dit rige Amen.

15

Den tredie Bøn.

Vorde din vilie saa paa iorden
som hand er i hemelen.

Ser maa i saa bede. ||

118r 20 **S**æ kiere Herre Gud Fader du veest vell/ at naar
verden kand icke gøre dit naffns ære till intet/ oc ey
aldeles forlægge dit Rige/ saa gaar hun dog om/
dag oc nat/ met onde tæcke oc støcke/ met falsk oc suig/ bruger
atstillig argelisi oc sinanger/ trøster oc styrker seg/ truer oc
traaer/ oc radslar mod dit naffn/ ord/ rige oc børn/ hvor-
25 ledes at hun kand forbedrffue oc gdelægge denom/ Der fore
kiere herre Gud Fader/ omuent oc affuent/ Omuent denom/
som skulle end nu saa din vilie at vide/ at de met oss/ oc wij
met denom/ motte være din vilie hørsome oc lydige/ oc der
offuer gerne lide taalmobelige og gladelige alt ont/ pine oc
30 genuordighed/ oc her wti kende/ pressue oc forsare/ din naa-
delige miiskundelige oc fuldkomme vilie/ Men affuent fra oss/
denom/ som icke wille aflade/ at gøre skade met deres bulter/

had/ trusell/ oc onde vilie/ Gør det saa/ at alle deres raad/
 anslaw oc finanger/ kunde bliffue till intet/ oc || till bestemelse/ 218
 saa at alt det onde fand vdgaa offuer denom selff/ som den
 suuffuende Psalme svinger Amen.

Den fierde Bøn.

5

Giff oss i dag vort daglige brød.

Denne part maa i saa betencke oc sige/ Kiære herre
 Gud hemelste Fader/ giff oss/ oc saa din benedidelse/
 oc alt det som wij haffue behoff/ till dette timelige
 oc forgengelige leffnet/ giff oss nadelige goder fred/ oc beware 10
 oss fra krig oc vfred/ Giff Keyseren oc alle Konger/ Hørster
 oc herrer/ gode oc salige raad/ at de kunde holde deres landt
 oc rige/ i goder fred/ ved low oc ret/ Giff besynderlige/ vor
 fiere Serre oc Konge (vid hues beskyttelse oc bestermelse du
 wilt beware oss) lycke oc raad/ mod sine fiender/ giff hanom 15
 visdom oc forstand/ till at styre oc regere || sit land/ oc rige/ i
 fred oc lyckalighed/ oc besterme hanom fra alt ont/ fra falske
 tunger/ oc fra vreo vnderdane. Giff alle vnderdane nade/ till
 at tiene troelige/ oc att være hørsome oc lydige/ huer i sit em-
 bede/ som de ere fallede till/ Giff huer stat/ borgere oc bynder 20
 nade/ at de kunde være frome/ oc beuise huer andre trostæff
 oc kerlighed/ Giff oss timelig værlig oc iordens fruct oc grøde/
 Jeg befaler deg huss oc gaard/ hustru oc børn/ oc hielp meg/
 at ieg fand vell regere denom/ oc at søde oc optøcre denom/
 met en Christelig oc retferdig næring oc biæring/ Driff bort 25
 fra oss Dieffuelen/ oc alle onde Ængle/ som ville gøre oss her
 vti fæde oc forhindring Amen.

Den femte Bøn.

Forlad oss vor skyld som vij
 forlade vaare skyldere. ||

30

210 **S**er maa i sige/ Kiere Herre Gud misfundelige fader/
 gack icke met oss for dom/ Sordi/ at for deg er intet
 leffuendes meneste retferdigt/ Æya regne oss icke till
 synde/ at vij ere deg saa vragnemelige/ for alle disse vsigelige
 5 velgerninger/ aandelige oc legomlige/ oc at vij dagelige tid oc
 ofte falle oc synde mere end vij selff vide eller mercke funde/
 som den xvij Psalme giffuer till kende/ Ansee du icke huor
 frome eller onde vij ere/ men ansee din grundelose barmher-
 tighed vti Christo din Kiere søn vor skenck oc gaffue/ forlad
 10 oc alle vore fiender/ oc alle denom som gøre oss skade oc vret/
 lige som vij forlade denom aff vort hierte/ fordi at de gøre
 seg selff der met den største skade/ at de fortørne deg/ i det/
 at de forlægge oss/ Oc vij ere intet behulpne met deres for-
 deruelse/ Men vij vilde meget heller see denom salige met oss
 15 Amen/ Ser skal huer randsage sit hierte oc sind/ oc der som
 220 hand fornømer seg at icke || funde lettelige forlade syn neste
 hans brøst/ da skal hand oc saa bede Gud der om/ at han
 hand forlade/ Men saadant skal mand forkynde aff predicke
 stolen.

20 Den siette Bøn.

Leed oss icke i frestelse.

Ser maa i saa bede.

GKiere Gud hemelske Fader/ holt oss vogne vacre
 redebone oc slitige vti dit ord oc tjeneste/ saa at vij
 25 icke skulle worde fortrødne oc lade/ lige som oss fat-
 redes nu intet/ paa det at den grume dieffuel icke skal forraske
 oc offuerfalle oss/ oc bortage fra oss igen/ Dit hellige ord oc
 rene lerdøm/ eller begynde tvædract oc Fetterij blant oss/ eller
 føre oss anderleeds i synd oc skam/ aandelige eller legomlige/
 30 Men giff oss formedelst din aand/ visdom oc Krafft/ at vij
 funde gøre hanom veldelige modstand/ fordriffue oc offuer-
 uinde/ oc saa beholde sefer offuer hanom ved vor Herre Jhe-
 sum Christum Amen. ||

Den siuffuende Bøn.

B 2v

Men frels oss fra ont.

Her maa i saa sige.

W Kiere Here Gud Fader/ Dette arme alendige leffnet
 er saa fult met iemer oc vlycke/ met forge oc farlig- 5
 hed/ met vtroskaff oc ondscaff (som S. Pouel siger/
 Dagen ere onde) at wij motte rettelige trettis oc worde fede aff
 dette liiff oc begære døden/ Men du Kiere Fader fender vor
 strøbelighed/ der fore/ hielp oss/ at fare frij gennem saa mang-
 foldige vedermod oc ondscaff/ oc naar som tiden komet/ da 10
 giff oss en naadig stund/ oc en salig affgong/ fra denne iemer-
 lige dall/ at wij icke worde forfærede for døden/ oc eß falle vti
 misshaaß/ men at wij kunde met en faster tro/ befale vor siell/
 vti dine hender **AMEN.** ||

AMEN.

15 B 3r

Merck her vell/ at du skalt staa fast oc trygelige paa dette
 ord/ Amen/ oc icke tvile naar som du beder/ at Gud ia vill
 høre deg naadelige/ oc sige Ja til din bøn/ Oc betend ia/ at
 du icke sidder eller staar der alene paa dine knæ/ men den ganske
 Christenhed/ oc alle frome Christne hoß deg/ oc du blant de- 20
 nom/ met en ensindig oc endrechtig bøn/ huilcken Gud icke vill
 foracte/ Oc gaack icke fra same bøn/ før end du haßfuer saa
 saugt eller tencht/ Tu vell an/ Denne bøn er bønhört hoß
 Gud det veed ieg visselige/ oc i ret sandhet/ det bemercker dette
 ord/ **AMEN.** 25

Her skalt du nu mercke/ at ieg icke vill haßfue/ at du skalt
 være bunden veed desse mine ord/ eller saa læse denom altid
 ord fra ord/ som de staa her screffne/ Gordi/ at der bliffue paa
 det sieste en blabren/ oc et vnytteligt slader aff/ der som mand
 skulde saa vdvøyg till lod oc quinthen/ huert ord eller || bog- 30 B 3v
 staff vti denne bog/ som ligfolk plæge at læse deres Rosen-
 krantz/ oc som Munkke oc messeprester giorde seg daglige tider